

«УЗНАГАРОДА ПАВІННА ІХ ЗНАЙСЦІ»

Медыкі пачалі прафесійнае свята экскурсіям у Палац Незалежнасці

Дзень медыцынскага работніка, які сёлета адзначаецца 20 чэрвеня, пачаўся раней — экскурсіям у Палац Незалежнасці. Больш за 100 прадстаўнікоў медыцынскай сферы наведалі рэзідэнцыю Прэзідэнта.

Разам з калегамі ўдзел у экскурсіі прыняў і **міністр аховы здароўя Рэспублікі Беларусь Дзмітрый ПІНЕВІЧ**. Ён падкрэсліў, што для многіх медыкаў свята праходзіць на рабочых месцах, вялікая іх колькасць без перапынку аказвае дапамогу пацыентам.

«Прыемна, што напярэдадні свята многія прадстаўнікі галіны наведалі Палац Незалежнасці, у тым ліку прадстаўленыя да ўзнагарод на ўрадавым узроўні. Гэтая экскурсія дазволіла далучыцца да гісторыі нашай незалежнай дзяржавы», — сказаў міністр. Ён звярнуў увагу, што тэма COVID-19 чырвонай стужкай праходзіць праз апошнія эпохі года і адпаведныя эпідэміялагічныя ўмовы наклалі свой адбітак на жыццё і работу беларускіх медыкаў.

Дзмітрый Піневіч расказаў журналістам, як складваецца сітуацыя сёння: «Нават цяпер, калі ў нас не 35 тысяч перапрафіляваных ложкаў, а 11 тысяч, гэта ўсё роўна шмат. Застаюцца актуальнымі пытанні сацыяльнага дыстанцыравання, вакцынацыі. Вельмі важна, што разам з барацьбой і лячэннем ковіду мы не спынялі лячэнне па ўсіх астатніх профілях».

У пачатку 2021 года Беларускае прафсаюз работнікаў аховы здароўя заснаваў нагрудны знак «За працу ў імя жыцця». Узнагарода будзе ўручацца работнікам, якія прыкладаюць усе намаганні ў барацьбе за здароўе пацыентаў, асабліва падчас пандэміі каранавіруса. Адным з першых уладальнікаў узнагароды стаў Галоўны пазаштатны інфекцыяніст

Міністэрства аховы здароўя, доктар медыцынскіх навук, прафесар, загадчык кафедры інфекцыйных хвароб БДМУ Ігар Карпаў.

«Мне б вельмі хацелася, каб гэтая ўзнагарода стала масавай, бо масавымі былі праца і намаганні медыцынскіх работнікаў. Нельга забываць пра людзей, якія аказвалі дапамогу, не з'яўляючыся публічнымі персонамі. Узнагарода павінна іх знайсці, гэта павага, якую неабходна праяўляць да гэтых людзей за іх самаадданую працу», — адзначыў Ігар Карпаў.

Нават падчас святочнага мерапрыемства доктар не забыўся на свае абавязкі і папярэдзіў, што сітуацыя з каранавірусам застаецца сур'ёзнай і расслабляцца рана. «Ёсць адчуванне, што страчана пільнасць. Але яшчэ не час. Канчаткова расслабляцца будзем тады, калі ўсё нармалізуецца, гэты час абавязкова наступіць. Шмат у чым гэта залежыць ад нас, ад інтэнсіўнасці

прышчэпнай кампаніі, якая цяпер праводзіцца. Тыя эпідэміялагічныя даныя па людзях, якія маюць імунітэт, павінны быць успрыняты з насцярожаным аптымізмам, але ўсё ж з аптымізмам. Самае галоўнае — памятаць, што небяспека захворвання ёсць», — падкрэсліў прафесар.

Сёлета дзве беларускія медыцынскія сястры атрымалі медаль імя Флорэнс Найтынгейл. Адна з іх, Людміла Бузель, спецыяліст аддзела медыка-сацыяльнай работы Беларускага таварыства Чырвонага Крыжа, расказала, што ў Беларусі ўсяго 14 медыцынскіх сясцёр маюць гэты медаль. «Галоўны крытэрыў для атрымання ўзнагароды — міласэрнае стаўленне да людзей, клопат пра іх. Наша медыка-сацыяльная служба клапаціцца аб самотных, пажылых людзях, якія не могуць самі сябе абслугоўваць. Мая праца — маё жыццё, я без гэтага не магу», — сказала Людміла Іванаўна.

Другая гераіня дня — Эльвіра Шабанава — жыве і працуе ў Лідзе. Медыцынская сястра Лідскай вузлавой арганізацыі Беларускага таварыства Чырвонага Крыжа Беларускай чыгункі дапамагае людзям 32 гады. «Медаль імя Флорэнс Найтынгейл — гэта ацэнка маёй працы і ўсіх медыцынскіх сясцёр міласэрнасці. У Чырвонае Крыж прыходзяць і сыходзяць ці прыходзяць і застаюцца назаўжды», — падзялілася Эльвіра Мікалаеўна.

Экскурсанты наведвалі ўсе залы, дзе праходзяць важныя ўрачыстыя і палітычныя падзеі. А падчас пераходаў паміж імі паспелі пагаварыць з калегамі, якіх даўно не бачылі, абмяняцца навінамі і павіншаваць з надыходзячым святам.

Некаторыя з іх прыехалі сюды адразу з работы. Напрыклад, Дзмітрый Данілаў, прафесар кафедры інфекцыйных захворванняў БДМУ, яшчэ раніцай працаваў у рэанімацыі, а днём ужо быў на экскурсіі ў Палацы Незалежнасці.

«Мы кожны дзень працуем з пацыентамі, рэанімацыя — справа неадназначная, гэта заўсёды самыя цяжкія пацыенты. Для паўнаты адчування прафесійнага свята не хапае таго, каб каранавірус адступіў. Разуменне, што заўтра нічога не заканчваецца і што гэта не кропка, а коска і часовая перадышка, не дае магчымасці расслабіцца, — падкрэсліў Дзмітрый Данілаў.

Валерыя СЦЯЦКО.

Лісты медсястры

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Як і гераіня Шамякіна, жыхарка Хойнікаў працавала галоўнай медсястрой інфекцыйнага аддзялення. Службу несла ў ваенным шпіталі горада Шындант у Дэмакратычнай Рэспубліцы Афганістан.

Калі з нагоды Дня медыцынскага работніка шукала гераіню для артыкула, вырашыла расказаць менавіта пра Марыну Рыгораўну. Гісторыя гэтай сястрычкі-«афганкі» — пра радзіму як не толькі месца, дзе нарадзіўся, але і час, у якім жывеш.

— У 1982 годзе я скончыла Гомельскае медвучылішча, прыехала па размеркаванні ў родныя Хойнікі, — расказала яна. — Працаваць накіравалі працэдурнай медсястрой у інфекцыйнае аддзяленне райбальніцы. Мне пашчасціла: мой калектыў быў самы лепшы ў свеце, а ўзначальваў яго самы таленавіты ўрач-інфекцыяніст Аляксандр Хаванскі. У 1985-м мне пайшоў якраз дваццаць другі год, а мая старэйшая сястра паехала разам з мужам служыць у Германію. Я таксама марыла паехаць з ёю. Прыйшла ў прафкам і пытаюся: ці адпраўляюць медыкаў у ГДР. Мне адмовілі, але ж прапанавалі: медыкі-добрахвотнікі вельмі патрэбныя ў Афганістане, паедзеш? Я згадзілася.

ЗВЫШСЛУЖБА БЕЗ ЗВЫШУРОЧНЫХ

З Гомельскай вобласці добраахвотнікамі з грамадзянскіх службаў запісалася сем чалавек. Марына Рыгораўна так больш ні з кім з іх потым не сустрэлася. У ваенны шпіталь у горадзе Шындант яе накіравалі адну.

— Перад паездкай некалькі месяцаў маю кандыдатуру правяралі праз спецыяльны аддзел КДБ, збіралі сведкі з біяграфіі, — працягнула суразмоўніца. — Можа, давалі час перадумаць? Калі прыехала, пайшла да начальніка шпіталі на размеркаванне. Спыталі, дзе працавала і што магу рабіць. Зацікавіліся, калі расказала, што ў інфекцыйным аддзяленні. Накіравалі ў аддзяленне, дзе лячэнне праходзілі хворыя на брушны тыф. Мяне быццам Бог рыхтаваў загадзя да такога лёсу. У нас у Хойніках, калі я працавала пасля медвучылішча, у вёсцы Віць адбылася ўспышка якраз брушнага тыфу. Наш калектыў аддзялення тады вельмі добра спрацаваў, успышку пагасілі. Выходзіць, я прыехала ўжо падрыхтаваная — ставіла да 70 кропельніц у дзень.

Марына Рыгораўна дадае, што першыя паўгода кожны дзень пісала лісты дадому — быццам дзявочы дзённік вяла:

Марына ТАРАСАВЕЦ (злева) каля ваеннага шпіталі ў горадзе Шындант марыць адшукаць сваю сяброўку Людмілу з Роўна.

— Я ў школе добра вучылася, марыла потым у медуніверсітэт паступаць, але вельмі любіла літаратуру, пісала сачыненні. Дык вось у лістах да мамы падрабязна апісвала сваю работу ў шпіталі, жыццё ў медыцынскім модулі. Гэта мабільны лагер для пражывання медыкаў, зроблены са шчытоў фанеры. Пісала маме, як мы працуем з хворымі, як я дзяжуру да самай ночы.

Лячылі ў тым шпіталі савецкіх вайскоўцаў, але не адмаўлялі ў медыцынскай дапамозе і мясцовым жыхарам. Асабліва жанчын шмат прымалі, кажа Марына Рыгораўна:

— Лісты да Хойнікаў дайшлі, але мама ўсё спаліла — не пакінула ніводнага. Тады мяне гэта вельмі калнула. Цяпер з цягам часу згадваю свае лісты. Памяць падводзіць, а так хочацца ўспомніць прозвішчы сябровак, з якімі перажылі самую неверагодную для мяне школу жыцця. Я згубіла з імі сувязь і не памятаю прозвішчаў. Хочацца і дзецім паказаць гэтыя лісты і ўнукам. Бо гэта мары, думкі, перажыванні маладой дзяўчыны, якая з украіны Гомельшчыны трапіла на чужую старонку амаль за чатыры тысячы кіламетраў.

Між тым Марына Тарасавец заўсёды асэнсоўвала сябе часткай вялікай краіны, дачкой і сястрой для рускіх, казахаў, украінцаў, татар, з якімі давалося разам служыць-працаваць, ратавацца ад баявых налётаў. Я пытаюся ў Марыны Рыгораўны, чаму яе

маці спаліла тыя афганскія лісты? Адказвае: такім было савецкае пасляваеннае выхаванне. Калі шкадаваць, песціць сваіх дзяцей нельга, бо сапсуеш. Паказваць эмоцыі нельга, а ў лістах тых жалоба, душа наыварат. Маці, выходзіць, саромелася такой душэўнай адкрытасці, пшчоту хавала за строгасцю, а сама, безумоўна, вельмі любіла, шкадавала сваю Марышку.

ДОУГЯЯ ДАРОГА ДАДОМУ

Расказвае, што памятае жахлівыя ўмовы надвор'я ў далёкай краіне: вакол пясок ды камяні, але той пясок — як цэмент. Неймаверная снёка. Дзяўчына вельмі сумавала па снегу, святкаванні Новага года.

— Праз некалькі месяцаў, як мы казалі, «адлятала на дэмбель» старэйшая медсястра інфекцыйнага аддзялення, — згадвае гераіня. — Начальства паклікала мяне і кажа: «Вы гатовы добры спецыяліст, прызначае вас галоўнай медсястрой інфекцыйнага аддзялення для лячэння хворых з гепатытам і дызэнтэрыяй». Я адмаўлялася, але гэта армія: ніхто загады не абмяркоўвае. Як вольнанаёмная магла з'ехаць, але пра гэта нават не думала, бо хто будзе працаваць? Два гады звычайна медсёстры працавалі, потым «адляталі на дэмбель». Пры мне ніхто не з'ехаў раней, вытрымлівалі. Мяне ж вельмі прасілі — вось я і засталася на большы тэрмін, чым астатнія. Ужо ў 1987—1988 гадах вольнанаёмныя не асабліва рваліся прыязджаць туды, таму медыкаў не хапала.

Марына Тарасавец пяць разоў была донарам крыві для вайскоўцаў, пакуль работа ў інфекцыйным аддзяленні не закранула і яе здароўе. Яна ведае, што частка савецкага жаночага медперсаналу памерла на службе менавіта ад цяжкіх інфекцыйных хвароб. Успамінае, наколькі адказна было працаваць на пасадзе галоўнай медсястры ў інфекцыйным аддзяленні:

— Адказваеш галавой — гэта ж інфекцыённа! Дзезынфекцыя, санітарны стан ложкаў, посуду, адзення, нават знешні выгляд хворых — усё гэта трэба было пракантраляваць. Да таго ж дапамагала сваім сям'ям, калі не спраўляліся. Прасілі: ну прапрацуй, дапамажы... Даволі часта з раныцы да ночы была на змене.

З-за суровага клімату ваенныя часта заражаліся брушным тыфам і гепатытам, толькі папіўшы сырой вады. У суткі прывозілі па сотні хворых. У перыяд эпідэміі іх колькасць сягала за тысячу. А праца была наогул без выхадных.

— Я заўсёды кажу: гэта трэба дзякаваць Богу, што нашы савецкія жанчыны згадзіліся і паехалі туды. Колькі ж раненых, хворых — хто дапамагаў бы спраўляцца? А яшчэ ж патрэбны былі і цырульнікі, прачкі, бухгалтары, тэлефаністкі, прадаўцы, работнікі камунгаса, слесары, зваршчыкі... Шмат хлопцаў, якія мелі грамадзянскія спецыяльнасці, прыязджалі.

Яна «паляцела на дэмбель», адслужыўшы тры гады. Амаль праз паўгода савецкія войскі былі выведзены з Афганістана.

НА РАДЗІМУ З МЕДАЛЁМ

Марына Тарасавец вярнулася з Афганістана з медалём «За працоўную доблесць». Аб тым, як пасля вяртання дадому вайна не адпускала, яна расказваць не любіць. Памяць імкнецца выдаць з успамінаў хлопцаў на бальнічных ложках, вочы, якія просіць міласэрнасці і дапамогі.

— Калі пытаюць мяне, што я даведалася ў той камандзіроўцы, адказваю: тое, што жыццё — гэта самае галоўнае, а мірнае неба над галавой — не пустыя словы. На маіх вачах прывезлі цела добрага сябра — малодзенькага капітана з Палтавы. Ён ехаў на БТР, і снайпер стрэліў яму ў галаву. Я памятаю яго да гэтага часу.

Але памятае Марына Рыгораўна і шмат добрага і радаснага. Як з канцэртамі прыляталі зоркі савецкай эстрады — фота з аўтографам Аляксандра Разенбаума да гэтага часу захоўвае ў альбоме. Як ладзілі танцавальныя вечарыны, сябравалі, арганізавалі суботнікі. Захавала Марына Рыгораўна і японскі магнітафон, які прывезла з Афганістана. Тады ў глыбіні такая тэхніка была дзівоснай. Прынамсі, дагэтуль слухае на ім касеты.

Пасля вяртання дадому, у Хойнікі, Марына Тарасавец зноў выйшла на работу ў раённую бальніцу. Іншых запісаў у яе працоўнай кніжцы няма. Цяпер яна медсястра Хойніцкай райбальніцы, але выконвае свае службовыя абавязкі ў дзіцячым садку № 1. Увогуле, дзеці — гэта тое, што дало ёй магчымасць не растварацца ў перажываннях ваеннага мінулага. У яе мірным жыцці — сын Вадым і дачка Дар'я, унучак Дамінік. Яны ўсе ганарацца сваёй маці і бабуляй. Марына Рыгораўна прызнаецца: калі здымалі рэпартаж у Гомелі з цырымоніі ўзнагароджвання «Жанчына года», у глыбіні душы спадзявалася, што пазнаюць яе старыя сяброўкі-сястрычкі і лёс падарыць з імі сустрэчу.

Наталля КАПРЫЛЕНКА, фота з сямейнага архіва гераіні.